

Politické užívání jazyka

Nejnápadnějším rysem politického užívání jazyka jsou hesla. Jsou to pojmy, které mají často dlouhou tradici a v průběhu této tradice prodělaly změnu významu, většinou si však uchovaly to, co je činí pro řečníka tak užitečnými: schopnost vyvolat emocionální reakci (Reizwert).

Demokracie má např. zcela pozitivní význam, ať se jí dovolává kdokoli a za jakýmkoli účelem. Předpokládá se, že hesla jsou známá, sotvakdo kdo z řečníků je definuje či řekne přesně, co jimi rozumí; narušil by tím emocionální naladění. Tato slova jsou proto tak snadno použitelná, poněvadž jejich nedostatečná konkrétnost řečníka nezavazuje, ale mají schopnost vyvolat emocionální reakci – ať už pozitivní nebo negativní.

Hesla se dají definovat třemi kritérii: 1. vágností obsahu slova, jež otvírá příležitost pro různé interpretace, 2. časté užívání, jež činí snadno zapamatovatelnými jako slogany reklamního průmyslu, 3. schopnost vyvolat emocionální reakci, jež jim dodá váhu – v pozitivním nebo negativním smyslu.

Dobrym pristupem pri interpretaci projevu je položit si otázku, jaká hesla (klíčová slova) se v textu používají. Nejsou to jen pojmy jako svoboda, demokracie, kapitalismus, komunismus, mír, revoluce, i další méně běžné pojmy se mohou vyskytnout. Jsou identifikovatelná díky své frekvenci. Již při vyhledávání těchto slov by bylo třeba si všimnout jejich kontextu: s jakými epitetami jsou spojována? S kterou skupinou (přátel či nepřátel) jsou asociována, s jakou reakcí počítá řečník u svých posluchačů? Slovo *socialismus* má jinou hodnotu na členské schůzi CSU než na protestním shromáždění levicových studentů.

(234 slov)